

YAĞLI TOHUM ÜRETİMİ YÖNÜNDEN TÜTÜN TARIMININ ÖNEMİ

Tütün Bitkisi, geniş ölçüde bilindiğinin aksine yalnızca sigara üretiminde kullanılmıyor.

Hatta bazı kullanım alanlarında tütünün ekonomik değeri de artıyor.

Prof. Dr. Alâeddin Akçasu *

Tütün, ülkemizde sigara üretimi için geniş tarımı yapılan bir sanayi ürünüdür. Buna karşılık, her ne kadar sigara yaygın olarak kullanılıyorsa da, onu sürekli içenlerde akciğer kanserlerinin oluşmasındaki önemi yadsınamayacak bir gerçek olarak bütün dünyaca kabul edilmektedir. Bu nedenle bazı ülkelerde sigara ilânları yasaklanmış ve sigara paketleri üzerine onun sağlığa zararlı olabileceği kaydının konması zorunlu tutulmuştur. Tütün içiminin zararları anlaşıldıktan sonra, gelişmiş ülkelerde, örneğin ABD ve İngiltere'de, sigara kullanımı azalmağa başlamıştır. Ancak gelişmemiş ülkelerde sigara kullanımı artmaktadır. Tütünün ülkemiz dışında başka birçok ülkede de üretilmesi, bu pazarda daima rakiplerle karşılaşacağımızı göstermektedir. Bunun yanında, yalnızca ihracata yönelik tütün tarımı, dünya tütün tekellerinin denetimleri altında kalmaktadır.

Tütün bitkisi her ne kadar sigara yapımında kullanılmakta ise de, yapraklarındaki en önemli alkaloid olan nikotin tarımda insektisit (böcek öldürücü) olarak kullanılan bir maddedir ve yaprakta % 2-6 oranında bulunur. Türkiye'de yıllık 200-250 bin ton tütünyaprağı üretildiği göz önünde tutulursa, bunun sigara yapımı için kullanılması

bu maddeden üretilen tütünün, sigara yapımında kullanılması, bu maddenin tarım ilacı olarak kullanılması halinde yurdumuz dışarıdan dövizle getirilen insektisidlerden tasarruf etme olanağına kavuşacak, bunun yanında çevre sağlığı yönünden de daha az zararlı bir tarım ilacına sahip olacaktır. Bugünkü değerlere göre nikotinin kilosu 90-110 dolardır; 4000 ton nikotinin parasal değeri ise yaklaşık 400 milyon dolar olarak hesap edilebilir.

ile 4000-5000 ton nikotinin kaybolduğu anlaşılacaktır. Bu maddenin tarım ilacı olarak kullanılması halinde yurdumuz dışarıdan dövizle getirilen insektisidlerden tasarruf etme olanağına kavuşacak, bunun yanında çevre sağlığı yönünden de daha az zararlı bir tarım ilacına sahip olacaktır. Bugünkü değerlere göre nikotinin kilosu 90-110 dolardır; 4000 ton nikotinin parasal değeri ise yaklaşık 400 milyon dolar olarak hesap edilebilir.

Tütün bitkisinin başka bir önemli ürünü de tütün tohumudur. Bu tohumun içinde % 36-41 oranında yağ bulunur. Ülkemizde her yıl yaklaşık olarak 60-70 000 ton tütün tohumu elde edilmektedir. Bu miktar tohumdan 20-25 000 ton yağ elde etme olanağı vardır. Bu yağların kimyasal analizi, içlerinde % 87 oranında, doymamış 18 karbonlu yağ asitlerinin bulunduğunu göstermiştir. Yağda hiç bir toksik madde bulunmadığı gibi nikotine de rastlanmaz. Bu yönden tütün tohumunun yağı ayçiçeği yağı değerinde kabul edilebilir.

Yağda zengin tohum olan tütünün tarımı, şimdye kadar yağlı tohum ve nikotin elde edebilmek için yapılmış değildir. Bu amaçla tarım araştırmaları yapılacak olursa, birim alandan tütün yağı verimi çok arttırılabilir. Tütün tarımının bu şekilde plânlanması, hem kaliteli tütün, hem yağ hem de kalitesiz yapraklardan nikotin üretilmesiyle bu işin daha rasyonel bir duruma getirilmesini sağlayacaktır. Ülkemizde tütün tarımının şimdiki şekli ile yılda kaybedilen 20-25 000 ton yağın parasal karşılığı, 3 milyar Türk lirası olarak hesaplanabilir.

* Cerrahpaşa Tıp Fak. Farmakoloji Birimi